

แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ ๑๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

จำนวน ๘ ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔๑ นิราศเดือน

จำนวน ๒ ชั่วโมง

วัน เดือน ปี ที่สอน ๗-๘/๙/๖๙

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป.๔/๒ อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

ป. ๔/๔ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน

ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

- นิราศเดือนต่างๆ
- คำศัพท์และความหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge)

๑. นักเรียนสามารถบอกได้ว่านิราศแต่ละเดือนกล่าวถึงประเพณีใด

ด้านทักษะกระบวนการ (Process)

๒. นักเรียนสามารถเขียนคำศัพท์และความหมายได้

ด้านสมรรถนะ (Co,petency)

๓. การสื่อสาร เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์(Attitude / Attribute)

๔. นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

สาระสำคัญ

นิราศเดือน เป็นรูปแบบการประพันธ์ของไทย นิยมเขียนเพื่อพรรณนาการเดินทาง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเห็นที่เกิดขึ้นของประเพณีไทยในแต่ละเดือนทั้ง ๑๒ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนห้า คือ ประเพณีสงกรานต์ ซึ่งถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ☐ รักชาติ ศาสตร์ รัชตริย์
 ☐ อยู่อย่างพอเพียง
 ☐ ซื่อสัตย์สุจริต
 ☐ มุ่งมั่นในการทำงาน
☐ มีวินัย
 ☒ รักความเป็นไทย
 ☐ ใฝ่เรียนรู้
 ☐ มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

- ☒ เป็นเลิศวิชาการ
 ☐ สื่อสารสองภาษา
 ☐ ล้ำหน้าทางความคิด
☐ ผลงานอย่างสร้างสรรค์
 ☐ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- ☐ การอ่าน : อ่านออกเสียงเรื่องนิราศเดือน
☐ การคิดวิเคราะห์ : การคิดวิเคราะห์เนื้อเรื่องในแต่ละเดือน
☐ การเขียน : ประเพณีในแต่ละเดือน

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ☐ ความสามารถในการสื่อสาร : การพูดและเขียนตอบคำถาม

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- การเขียนคำศัพท์และความหมาย
- การเขียนสรุปประเพณีจากนิราศเดือน

การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
สามารถบอกได้ว่านิราศแต่ละเดือนกล่าวถึงประเพณีใด	ตรวจสอบผลงาน	-แบบตรวจสอบผลงาน -ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
สามารถเขียนคำศัพท์และความหมายได้	ตรวจสอบผลงาน	-แบบตรวจสอบผลงาน -ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

- นักเรียนชมบรรยากาศของงานประเพณีต่างๆ จากสื่อ Youtube (ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีสลากภัต ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีสารท ประเพณีทอดกฐิน และประเพณีลอยกระทง)
- นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเพณีต่างๆ โดยครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดดังนี้
นักเรียนชื่นชอบประเพณีใด เพราะเหตุใด
(แนวทางการตอบ เช่น ประเพณีสงกรานต์ เพราะได้เล่นน้ำอย่างสนุกสนาน)
โดยครูเน้นย้ำค่านิยมที่ถูกต้อง และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมในแต่ละประเพณีให้นักเรียน

๓. นักเรียนทบทวนการอ่านออกเสียงนิราศเดือนแต่ละบทแบบร้อยแก้ว
๔. นักเรียนฟังตัวอย่างการอ่านออกเสียงนิราศเดือนแบบทำนองเสนาะ จากสื่อ Youtube จากนั้นแบ่งกลุ่ม ๓-๔ คน เพื่อฝึกท่องนิราศเดือนที่สนใจแบบทำนองเสนาะ
๕. นักเรียนสอบท่องนิราศเดือนแบบทำนองเสนาะ และอธิบายความหมายนิราศเดือนบทที่ตนเลือก
๖. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้และความหมายนิราศเดือนทั้ง ๖ เดือน

ชั่วโมงที่ ๒

๑. นักเรียนตัวแทนออกมาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับกิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละประเพณี และให้เพื่อนทายว่าสิ่งที่กำลังปฏิบัตินั้นคือประเพณีใด
๒. นักเรียนทบทวนการอ่านออกเสียงนิราศเดือนแต่ละบทแบบร้อยแก้วและทำนองเสนาะ
๓. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่คนไทยนิยมปฏิบัติในประเพณีต่างๆ ตามนิราศเดือนทั้ง ๖ เดือน เช่น
  - ๑ ประเพณีสงกรานต์ ทำบุญตักบาตร ไหว้พระ ไปไหว้ขอพรญาติผู้ใหญ่
  - ๒ ประเพณีสลากภัต จัดเตรียมสิ่งของที่จะนำไปทำบุญ และตกแต่งอย่างสวยงาม นำสิ่งของถวายพระ ด้วยวิธีจับสลาก
  - ๓ ประเพณีเข้าพรรษา หล่อเทียน และประดับตกแต่งเทียนให้สวยงาม แห่เทียนไปถวายวัด
  - ๔ ประเพณีสารท ทำขนมกระยาสารท ทำบุญตักบาตร
  - ๕ ประเพณีทอดกฐิน ทอดกฐิน แข่งเรือ
  - ๖ ลอยกระทง เล่นดอกไม้ไฟ ทอดผ้าป่า
๔. นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.) หน้า ๒๔๑
๕. นักเรียนร่วมกันเฉลยแบบฝึกหัด และทบทวนความรู้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม (พว.)
๒. สื่อวิดีโอจาก Youtube
๓. สมุดงาน

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางราตรี น้อยวรรณ)

ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นดังนี้

๑. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

☒ ครบถ้วนและถูกต้อง☐ ยังไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๒. ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรสถานศึกษา

☒ สอดคล้อง☐ ยังไม่สอดคล้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๓. รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

☒ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ☐ ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๔. สื่อการเรียนรู้

☒ เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้☐ ยังไม่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

☒ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้☐ ยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

ลงชื่อ.....

(นางวิชุดา สารอินทร์)

ผู้ได้รับมอบหมาย

๘ / กค / ๖๔

แผนการจัดการเรียนรู้ สัปดาห์ที่ ๑๗

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ท ๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

จำนวน ๘ ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ๔๒ นิราศเดือน

จำนวน ๒ ชั่วโมง

วัน เดือน ปี ที่สอน ๙-๑๐/๙-๖๙

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป.๔/๒ อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

ป. ๔/๔ ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้น ๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่ย่าน

ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่ย่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระการเรียนรู้

- นิราศเดือนต่างๆ
- คำศัพท์และความหมาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (Knowledge)

๑. นักเรียนสามารถบอกได้ว่านิราศแต่ละเดือนกล่าวถึงประเพณีใด

ด้านทักษะกระบวนการ (Process)

๒. นักเรียนสามารถเขียนคำศัพท์และความหมายได้

ด้านสมรรถนะ (Co,petency)

๓. การสื่อสาร เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude / Attribute)

๔. นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม

สาระสำคัญ

นิราศเดือน เป็นรูปแบบการประพันธ์ของไทย นิยมเขียนเพื่อพรรณนาการเดินทาง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเห็นที่เกิดขึ้นของประเพณีไทยในแต่ละเดือนทั้ง ๑๒ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนห้า คือ ประเพณีสงกรานต์ ซึ่งถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ☐ รักชาติ ศาสตร์ รัชตริย์   ☐ อยู่อย่างพอเพียง   ☐ ซื่อสัตย์สุจริต   ☐ มุ่งมั่นในการทำงาน
☐ มีวินัย   ☒ รักความเป็นไทย   ☐ ใฝ่เรียนรู้   ☐ มีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

- ☒ เป็นเลิศวิชาการ   ☐ สื่อสารสองภาษา   ☐ ล้ำหน้าทางความคิด
☐ ผลงานอย่างสร้างสรรค์   ☐ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก

ด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

- ☐ การอ่าน : อ่านออกเสียงเรื่องนิราศเดือน
☐ การคิดวิเคราะห์ : การคิดวิเคราะห์เนื้อเรื่องในแต่ละเดือน
☐ การเขียน : ประเพณีในแต่ละเดือน

ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ☐ ความสามารถในการสื่อสาร : การพูดและเขียนตอบคำถาม

ชิ้นงาน/ภาระงาน

- การเขียนคำศัพท์และความหมาย
- การเขียนสรุปประเพณีจากนิราศเดือน

การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัดผล	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมินผล
สามารถบอกได้ว่านิราศแต่ละเดือนกล่าวถึงประเพณีใด	ตรวจสอบผลงาน	-แบบตรวจสอบผลงาน -ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
สามารถเขียนคำศัพท์และความหมายได้	ตรวจสอบผลงาน	-แบบตรวจสอบผลงาน -ผลงาน	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)
ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม	สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ระดับพอใช้ (๒)

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

๑. นักเรียนช่วยกันบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของประเพณีไทยที่บรรยายผ่านนิราศเดือนแต่ละเดือน

๒ นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยครูเป็นผู้แนะนำ เช่น

๑ ประเพณีใดที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาอย่างกว้างขวาง มักเกิดขึ้นแทบทุกจังหวัด
(ประเพณีสงกรานต์และประเพณีลอยกระทง)

๒ ประเพณีสลากภัตมีการปฏิบัติอย่างไร (นำอาหารแห้งหรือผลไม้ถวายพระโดยวิธีจับสลาก)

- ๓ ประเพณีเข้าพรรษาตรงกับช่วงฤดูใด (ฤดูฝน)
  - ๔ ประเพณีวันสารทนิมถวายอาหารประเพณีใดแต่พระภิกษุสงฆ์ (กระยาสารทและกล้วยไข่)
  - ๕ การละเล่นใดที่ร้องเล่นในเทศกาลลอยกระทง (ร้องสักรา)
  ๓. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับนิราศเดือนในแบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.) หน้า ๒๔๓-๒๔๔
  ๔. นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงแบบร้อยแก้ว “การเล่นคำในนิราศเดือน” ในหนังสือเรียน (พว.) หน้า ๘๘-๘๙
  ๕. นักเรียนช่วยกันเฉลยแบบฝึกหัด และสนทนาเพื่อเพิ่มเติมความเข้าใจ
  ๖. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้ครั้งนี้ นิราศเดือน เป็นรูปแบบการประพันธ์ของไทย นิยมเขียนเพื่อพรรณนา
- การเดินทาง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบพบเห็นที่เกิดขึ้นของประเพณีไทยในแต่ละเดือนทั้ง ๑๒ เดือน
- เริ่มตั้งแต่เดือนห้า คือ ประเพณีสงกรานต์ ซึ่งถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย

ชั่วโมงที่ ๒

๑. นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสิ่งที่ชาวบ้านปฏิบัติหรือเหตุการณ์ที่ประทับใจในวันสำคัญทางประเพณี
๒. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้เกี่ยวกับนิราศเดือน และครูอธิบายเพิ่มเติมว่าคำในแต่ละวรรคในบทร้อยกรองที่มีเส้นโยงคู่กันเรียกว่า เส้นสัมผัสใน ทำให้คำประพันธ์คล้องจองกันอย่างไพเราะสละสลวย และการเล่นคำที่มีความคล้องจองสัมผัสกันอย่างต่อเนื่องเป็นลักษณะพิเศษ มีคำซ้ำทำให้กลอนมีความไพเราะอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งแปลกแตกต่างจากกลอนทั่วไป
๓. นักเรียนทบทวนการอ่านออกเสียงนิราศเดือน “การเล่นคำในนิราศเดือน” ในหนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม (พว.) หน้า ๘๘-๘๙ แบบร้อยแก้วและทำนองเสนาะ โดยครูอธิบายเพิ่มเติมความรู้ว่ากลอนบทนี้กล่าวถึงความโศกเศร้า ความเจ็บแค้น ความชื่นชม ความมัวเมาในเรื่องของความรัก
๔. นักเรียนจับคู่สอบอ่านออกเสียงนิราศเดือน “การเล่นคำในนิราศ
๕. นักเรียนทำแบบฝึกหัดภาษาไทย (พว.) หน้า ๒๔๒ เดือน” แบบทำนองเสนาะ
๖. นักเรียนทบทวนความรู้ว่านิราศเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นการปฏิบัติตนเกี่ยวกับประเพณีไทยในเดือนต่างๆ

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม (พว.)
๒. สื่อวิดีโอจาก Youtube
๓. สมุดงาน

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางราตรี น้อยวรรณ)

ตำแหน่ง ครู ชำนาญการพิเศษ

ความเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นดังนี้

๑. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

☒ ครบถ้วนและถูกต้อง☐ ยังไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๒. ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้กับหลักสูตรสถานศึกษา

☒ สอดคล้อง☐ ยังไม่สอดคล้อง ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๓. รูปแบบของการจัดการเรียนรู้

☒ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ☐ ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๔. สื่อการเรียนรู้

☒ เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้☐ ยังไม่เหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๕. การประเมินผลการเรียนรู้

☒ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้☐ ยังไม่ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

ลงชื่อ.....

(นางวิชุดา สารอินทร์)

ผู้ได้รับมอบหมาย

๘ / ก.ค. / ๖๔